

Racionálna liečba zápalu horných dýchacích ciest.

Respiračné infekcie predstavujú jeden z najfrekvencovanejších problémov, s ktorými sa stretávajú lekári viacerých odborov. Infekcie horných, dolných ciest dýchacích a hltana sú najčastejším dôvodom návštevy pacienta u praktických lekárov, pediatrov a otorinolaryngológov. Sliznica horných dýchacích orgánov prichádza ako prvá do styku s rôznymi patogenmi, vyvolávajúcimi infekcie. Väčšinu respiračných infekcií spôsobujú vírusy, ktoré dominujú v počiatočnom štádiu choroby a môžu pripraviť terén na vstup baktériového vyvolávateľa.

Symptomatológiu zápalu horných dýchacích orgánov a hltana pozná každý, nielen lekár. Lokálne prejavy sú pri rôznej vírusovej infekcii podobné - vyššia hlienová produkcia v nose a výtok z nosa, upchatie nosa, kýchanie, svrbenie nosa, bolesti hlavy, malátnosť, celková slabosť, zvýšená teplota, kašeľ, porucha čuchu, ťažkosti s prehĺtaním a iné. Vyskytujú sa v rôznej kombinácii a stupni a s veľkými individuálnymi rozdielmi, ich intenzita nemusí byť priamo úmerná závažnosti choroby. V samotnej diagnostike sa spoliehame na spojenie dôkazov a skúseností. Optické vyšetrenie je dôležité a neraz rozhodujúce. Laboratórna diagnostika je potrebná, ale má svoje úskalia. Podľa viacerých literárnych správ sa asi 5-13 % vírusmi spôsobených zápalov dýchacích orgánov a hltana komplikuje baktériovým zápalom t.z. 80 % baktériových zápalov predchádza vírusová infekcia a zvyšných 20 % je na vrub imunodeficiencie a alergózy. Preventívne podávanie celkových antibiotík pri vírusových infekciách nemá logické odôvodnenie. Ich podávanie možno indikovať pri baktériovej infekcii a najlepšie cielene proti určenému vyvolávateľovi. Nekoordinované podávanie systémových antibiotík v krátkom časovom úseku sa neraz prejaví nežiadúcimi komplikáciami (vznik rezistencií na ATB, alergia na ATB, porucha imunity u pacienta).

Liečba vírusmi spôsobených zápalov horných dýchacích orgánov a hltana je symptomatická - pokoj na posteli, antipyretiká, analgetiká, nosové kvapky, lieky na kašeľ, vitamíny. Pri infekcii horných dýchacích orgánov je však veľmi dôležitá lokálna liečba, ktorú podceňujú pacienti, ale bohužiaľ i niektorí lekári. V mojej praxi sa stretávam s pacientami, ktorí užívali 3-5 antibiotík v krátkej dobe za sebou, bez cielenej lokálnej liečby, či cielenej kultivácie. Pri nádche, či zápale paranazálnych dutín je zvlášť dôležitá lokálna liečba. Denná anemizácia sliznice nosa /látka, kt. spôsobujú odpuchnutie sliznice nosa/, odsávanie hlienov a aplikácia medikamentov priamo na sliznicu nosa. Najlepšie úspechy sú po dennom ošetrovaní na ORL ambulancii. V lekárňach dostať i mnohé prípravky na preplach nosa/ Sterimar, Mar plus.../ ako i rôzne odsávačky, ktoré pomáhajú zbaviť sa hlienov, ako i obštrukcie nosa. Podávaniu celkových ATB môžeme predísť i včasnou aplikáciou lokálnych antibiotík - Bioparox, ktorý má protizápalový i antimikrobiálny účinok. Dávame mu prednosť pred včasnou liečbou systémovými antibiotikami. Podávanie celkových antibiotík je najlepšie cielene po odobratí výteru na mikrobiologickú kultiváciu. Primárnym cieľom antibiotickej liečby je vyliečenie chorého, zlepšenie jeho klinického stavu. Ak je možné chorého vyliečiť aj bez antibiotík, nie je potrebné ich indikovať. Výskyt bakteriálnej rezistencie na ATB často súvisí s ich nadmerným zneužívaním. Jednou z metód jej ovplyvňovania je aj využívanie rôznych postupov v lokálnej liečbe. Dôležitá je však i úzka spolupráca pediatrov a obvodných lekárov s odbornými ORL lekármi !!!

MUDr. Tanušková Alena
ORL